

Levent Gönenç¹

Hukuk Çalışmaları Merkezi Direktörü

POLİTİKA NOTU

GÜNCEL İKİ KARAR BAĞLAMINDA HUKUKİ GÜVENLİK İLKESİNİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

Türkiye’de arka arkaya iki önemli olay oldu. Birincisi, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi (BAM) 36. Hukuk Dairesi, 21 Mayıs 2026 tarihinde, Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP), 4-5 Kasım 2023 tarihinde yapılan 38. Olağan Kurultay’ının iptali istemiyle açılan davada ilk derece mahkemesinin kararını bozdu. Daire, Kurultayın “mutlak butlan” gerekçesiyle iptaline karar verdi. BAM ayrıca, 38. Olağan Kurultay’dan sonra toplanan tüm olağan ve olağanüstü kurultayların ve bu kurultaylarda alınan kararların geçersiz sayılmasına, bu kurultayda CHP Genel Başkanı seçilen Özgür Özel, Merkez Yönetim Kurulu (MYK), Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinin “tedbiren” görevden uzaklaştırılmalarına ve kurultay öncesi duruma dönülerek o dönem görevde olan Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu ve parti organlarının görevlerine iade edilmelerine hükmetti.

İkincisi, 22 Mayıs 2026 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 11384 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İstanbul Bilgi Üniversitesi’nin faaliyet izni kaldırıldı. Kararın ardından medyada, öğrencilerin garantör üniversite olan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’ne yönlendirileceği haberleri yer aldı. Öğrenciler, akademisyenler, idari personel, mezunlar ve aileleri için dönemin bitmesine birkaç hafta kala verilen bu karar şaşırtıcıydı. Daha da şaşırtıcı olan ise, 25 Mayıs 2026 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 11387 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile, önceki kapatma kararının kaldırılmasıydı. YÖK Başkanı Erol Özvar, eğitim-öğretim faaliyetlerinin kesintisiz devam edeceğini duyurdu.

¹ <https://www.tepav.org.tr/ekibimiz/s/1279>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir. TEPAV’ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Günlerdir kamuoyunda, siyasal çevrelerde, konvansiyonel ve dijital medyada bu kararlar tartışılıyor. Tartışma öylesine teknik ayrıntılara inmiş durumda ki, bırakın konuyu anlamaya çalışan vatandaşları, uzman hukukçular dahi işin içinden çıkamıyor. Ortada birçok hukuki soru var; ancak verilen cevaplar birbirini tutmuyor. Daha da kaygı verici olan ise, bu soruların önemli bir bölümünün yanıtsız kalması.

Biri yargı, diğeri ise yürütme tarafından verilen bu iki karar, içerikleri ve sonuçları açısından birbirinden oldukça farklı görünüyor. Bununla birlikte, bu iki kararın ortak bir noktası olduğunu baştan söyleyelim: Her ikisi de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin bir sonucu aslında, adeta bu sistemin "alâmet-i farika"sı gibi duruyorlar ve maalesef her ikisi de "Hukuk Devleti" ilkesinin en önemli unsurlarından biri olan "Hukuk Güvenliği"ni onarılması güç bir biçimde zedeliyor. Meselelere yakından bakınca bu tespitimiz daha iyi anlaşılacak.

Mutlak Butlan Kararı

"Mutlak butlan" kararı verildiği tarihten itibaren, şu sorular sıklıkla soruluyor:

CHP'nin gerçek genel başkanı kimdir; Kurultayda "seçilmiş" olan Özgür Özel mi, BAM kararıyla atanmış olan Kemal Kılıçdaroğlu mu? CHP'de görevden uzaklaştırılan kadrolar bundan sonra ne yapacak; yeni bir parti mi kuracak, yoksa mevcut parti içerisinde mücadeleye devam mı edecek? Gelecek seçimlerde CHP'nin akıbeti ne olacak? CHP kadroları ve örgütü iki ayrı parti halinde mi seçimlere girecek? Yoksa bu kadrolar seçim mevzuatında öngörülen koşulları sağlayan bir partinin çatısı altında mı sandıkta yarışacak? Bu soruların yanında bazı çevreler, yaklaşan seçimlerin yapılabileceğine, bir şekilde bir erteleme söz konusu olup olmayacağına dair kaygılarını dahi dile getiriyorlar.

Mutlak butlan kararının bu kadar çok soru ve sorun üretmesinin, daha da önemlisi bunlara tatmin edici cevaplar ve çözümler bulunamamasının nedeni, bu kararın hukuken fevkalade tartışmalı niteliğidir. Karar, mutlak butlan gibi istisnai ve çok ağır bir yaptırım içeriyor ve bu haliyle meseleleri çözmek yerine yeni belirsizliklere kapı açıyor.

Öncelikle şunun altını çizelim: Seçim hukukunda "mutlak butlan" şeklinde bir yaptırım yok. Söz konusu karar, siyasal partiler mevzuatında hüküm bulunmayan hallerde dernekler hukuku ve medeni hukuk düzenlemelerinin uygulanmasını öngören Siyasi Partiler Kanunu'nun (SPK) 121. maddesine dayanıyor.² Burada tartışmalı olan ilk husus, siyasal parti kongreleri için bu gönderme hükmüne başvurulmasının gerekip gerekmediği. Birçok hukukçu tarafından ileri sürülen, benim de katıldığım görüşe göre, SPK'nın; "Önseçimler ile **siyasi parti kongrelerinin seçimleri ve kararları** (abç) için yapılan oylamalarla, her kademedeki her çeşit parti görevlileri ve yedeklerinin seçimi için yapılan oylamalara ve bu oylamaların sayım ve dökümüne hile karıştıranlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar." şeklindeki 112. maddesi, doğrudan bu konuyu düzenlemekte ve yetkiyi aynı kanunun; "Siyasi partilerin genel merkez, il ve ilçe organları seçimleri ile il kongresi ve büyük kongre delegelerinin seçimleri, **yargı gözetimi altında** (abç) gizli oy ve açık tasnif esasına göre... yapılır." şeklindeki hükmü gereği görevi "seçim yargısı"na (ilçe seçim kurulları ve YSK) vermektedir. Dolayısıyla, siyasal parti kongreleri açısından SPK'nın 121. maddesindeki "hüküm bulunmama" durumu söz konusu

² SPK, madde 121: "Türk Kanunu Medenisi ile Dernekler Kanunu'nun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasi partiler hakkında da uygulanır."

değildir, 112. madde bu konuyu düzenlediğine göre SPK'nın 121. maddesinin uygulanmasına gerek yoktur.

Bu görüşe katılmayan hukukçular (ve BAM) ise, söz konusu maddenin (SPK, m. 112) siyasi parti kongrelerine ilişkin sürecin tamamını değil, kongrenin başlangıcından bitimine kadar olan aşamaları düzenlediğine, kongrede yapılan seçimlerin öncesine ait iddialar için adli yargının görevli olduğuna işaret etmektedir. Bu hukukçular Yargıtay ve YSK'nın söz konusu argümanı destekler nitelikteki içtihadına da gönderme yapmaktadır.³ Somut olayda, hukuka aykırı olduğu iddia edilen (rüşvet alma, çıkar sağlama gibi) fiillerin bir kısmı seçim gününden önce gerçekleştiği için Asliye Hukuk Mahkemesi ve BAM görevlidir ve dernekler hukuku ve medeni hukuk hükümlerinin uygulanması gerekir.

Mutlak butlan kararına da temel teşkil eden bu görüşün hukuken savunulabilir olduğunu kabul etsek dahi, kararda şu noktaların oldukça muğlak kaldığı söylenebilir: Birincisi, CHP'nin 38. Olağan Kurultayı'nda çıkar karşılığı oy kullandıkları iddia edilen delegelerin bu fiili işleyip işlemedikleri tam olarak kanıtlanmış değildir. Bu konuda yürümekte olan bir ceza davası vardır ve hukuk mahkemesi ceza davasının sonucunu beklemesi gerekirken kendisi hüküm tesis etmiştir. İkincisi, söz konusu delegelerin iradeleri sakatlanmış olsa dahi, bu durumun Kurultay sonucunu değiştirecek nitelikte olup olmadığı mutlak butlan kararında net bir şekilde ortaya konmamaktadır.

Bu karmaşık hukuki tablo içerisinde YSK'nın verdiği iki karar meseleyi daha da içinden çıkılmaz hale getirmektedir. YSK, CHP İstanbul il kongresine ilişkin 5 Eylül 2025 tarihli ve 2025/302 sayılı kararında kendisini bu konuda görevli görmüş, mutlak butlan kararı sonrasında CHP'nin başvurusu üzerine 22 Mayıs 2026 tarihinde verdiği kararda ise (henüz gerekçesi açıklanmamış olmakla birlikte), görevli olmadığı şeklinde anlaşılabilir bir açıklamaya yer vermiştir. Kuşkusuz YSK kararlarındaki bu çelişkiyi hukuken açıklamak oldukça güç olacaktır ve YSK'nın sonraki kararının gerekçesi ne olursa olsun, seçim hukukundaki bu "görev" tartışması açık ve uygun bir yasal düzenleme yapılmadan sona ermeyecektir.

Mutlak butlan kararıyla ilgili tartışma "görev" meselesiyle bitmiyor; bu tartışmaya "temyiz" tartışmasını da ekleyebiliriz. Kararda yargı yolunun açık olduğu belirtilmektedir. Buna göre, karar aleyhine Yargıtay'a "temyiz" başvurusunda bulunulabilir. Nitekim, hemen karar sonrasında CHP avukatları tarafından yapılan temyiz başvurusu Kemal Kılıçdaroğlu yönetimi tarafından geri çekilmiş, bunun üzerine Özgür Özel kendi adına temyiz başvurusunda bulunmuştur. Kamuoyuna Yargıtay'ın bu başvuruyu kabul ettiğine dair haberler yansımaktadır. Ancak şuna dikkat çekmemiz gerekir ki, başvurunun işleme alınmış olması, Özgür Özel'in partiyi temsil yetkisinin Yargıtay nezdinde tartışma konusu olmayacağı anlamına gelmez.

Mutlak butlan kararı ile ilgili üzerinde durulması gereken bir diğer husus, karara eklenen "tedbir" kararının sonuçlarıyla ilgilidir. Karara göre, temyiz süreci sona erip karar kesinleşinceye kadar Özgür Özel ve yanındaki kadrolar parti yönetimine ilişkin herhangi bir yetki kullanamaz; bu nokta açık olabilir ancak bu yasağın kapsamının ne olduğunu karardan pek mümkün görünmüyor. Özellikle karar kesinleşmeden olağanüstü bir kurultaya gidilip gidilemeyeceği cevaplanması gereken en önemli soru olarak karşımızda duruyor. Tartışmayı aktaralım:

³ Bkz. Fatih Güler, "Seçim ve Siyasi Partiler Hukukunda Görev Sorunu: CHP Davalarının Düşündürdükleri (II)" <anayasa.gen.tr>

Kamuoyuna yansıyan açıklamalara bakılırsa Özgür Özel ve Kemal Kılıçdaroğlu kurultay konusunda farklı düşünüyor.

Özgür Özel ve onu destekleyenler, mevcut delegelerle (yani iptal edilen 38. Olağan Kurultay delegeleriyle) olağanüstü bir kurultay yapılabileceği görüşünü savunuyor. Bu görüşün dayandığı temel gerekçe şu: Mutlak butlan kararında delegelerin “delege statüsü”ne ilişkin herhangi bir yasak veya iptal söz konusu olmadığına ve mahkeme esas olarak delegelerin iradeleri fesada uğradığı için aldıkları kararları geçersiz saydığına göre, 38. Kurultay delegeleri imza toplayarak olağanüstü kurultay çağırısı yapabilir.

Kemal Kılıçdaroğlu ve onu destekleyenler ise, Yargıtay’daki temyiz süreci sona ermeden, yani mutlak butlan kararı kesinleşmeden kurultaya gitmenin söz konusu olamayacağını ifade ediyorlar. Bunun yanında, BAM kararına dayanarak yönetime gelen Kılıçdaroğlu ve onun kadroları, partinin bir arınma sürecine girmesi gerektiğini, (mahalle seviyesinden başlayıp kurultay seviyesine kadar) yeni delegeler seçildikten sonra kurultay çağırısı yapılabileceğine işaret ediyorlar. Bu durumda yeni kurultayın yapılması bir yılı bulabilir, hatta bu süre daha da uzayabilir.

Bu meseleyi değerlendirirken son günlerde ortaya çıkan şu tartışmayı da akılda tutmak faydalı olabilir: Kimilerine göre, CHP’nin yeni bir kurultay yapmaması durumunda sadece parti yönetimindeki kargaşa derinleşmekle kalmayacak, parti seçimlere girme yeterliliğini de kaybedecek. Gerçekten, Siyasi Partiler Kanunu’nun 36. maddesine göre: “Seçime katılma yeterliliği elde eden parti, ...il ve büyük kongrelerini üst üste iki defa yapmamış ise seçime katılma yeterliliğini kaybeder.”

Burada tartışma konusu, “büyük kongrenin üst üste iki defa yapılmamış olması” ibaresinden ne anlaşılması gerektiğidir. Bir görüşe göre, bu hüküm mevcut koşullarda CHP için uygulanır. CHP; 2023, 2024 ve 2025’te üç büyük kurultay, yani kongre yapmış ancak bunlar mutlak butlan kararıyla iptal edilmiş ve 2023 öncesi duruma dönmüştür. 2023’ten önceki son geçerli kongre olan 25-26 Temmuz 2020 kongresinden bu yana altı yıl geçmiştir. Dolayısıyla mevzuatta büyük kongrenin yapılması için şart koşulan azami 3 yıllık süre iki defa aşılmış durumdadır. Parti 26 Temmuz 2026 tarihine kadar büyük kongresini yapmadığı takdirde bundan sonraki seçimlere katılamaz.

Benim de katıldığım bir diğer görüşe göre ise, bu hüküm büyük kongrelerini “bilerek ve isteyerek” iki kere yapmamış olan siyasal partiler için uygulanabilir. Bir başka ifadeyle, bu kanun maddesinin uygulanabilmesi için siyasal partinin “kongre yapmama” iradesine sahip olması gerekir. Oysa, somut olayda böyle bir durum söz konusu değildir. CHP üç kere büyük kongresini (kurultayını) toplamış ancak bunlar BAM tarafından iptal edilmiştir. Kaldı ki, birinci görüşü kabul edilecek olursak, benzer bir “hukuki senaryo” kurgulanarak herhangi bir siyasal partinin seçime girmesini engellemeye yönelik bir yol da açılabilir; buna da dikkat etmemiz gerekir.

Mutlak butlan kararından sonra ortaya çıkan belirsizlik yukarıda değindiğimiz meselelerle de sınırlı değil. Hukuk; düzen kurar, düzen bozamaz; sorun çözer, sorun yaratmaz. BAM’ın mutlak butlan kararı, bu bilinç ve sorumlulukla verilmiş gibi görünmüyor. Özellikle, mutlak butlan yaptırımını kapsamında geriye dönük hangi işlemlerin geçersiz sayıldığı ve tedbir kararının neleri

kapsadığı açıkça ortaya konmadığı için tartışmalar uzayıp gidiyor. Karara bir de bu açıdan bakalım:

Yukarıda değindiğimiz gibi, “mutlak butlan” çok ağır ve seçim hukuku alanında çok istisnai uygulanması (hatta hiç uygulanmaması) gereken bir yaptırımdır. Öyle ki, bu karar “geniş” bir biçimde yorumlanırsa silsile olarak parti organlarının yaptığı veya dahil olduğu pek çok işlemin de geçersiz sayılması gerektiği sonucuna varılabilir. Böyle bir yorum, aşağıda örnek olarak verdiğimiz görevlilerin idari pozisyonlarının ve onların yaptıkları iş ve işlemlerin hukuken tartışmalı hale gelmesine sebep olabilir:

1. Son yerel seçimlerde CHP yönetimi tarafından belirlenen belediye başkan adayları ve belediye meclisi üyeleri
2. Bu başkan ve meclislerin işlemleri; örneğin bu zaman aralığında kıyılan nikahlar, verilen ruhsatlar, toplanan vergiler, vs.
3. Yine son yerel seçimlerde oy verme aşamasında görev yapan CHP yönetimi tarafından tayin edilen ilçe ve sandık kurulu görevlileri
4. TBMM’deki yasama komisyonlarında görev alan ve CHP yönetimi tarafından belirlenen komisyon üyeleri ve yaptıkları işlemler.

Kimileri bu verdiğimiz örnekleri “abartılı” bulabilir ve “hukuki istikrar” kavramına vurgu yaparak böyle bir tartışmanın gereksiz ve geçersiz olduğunu söyleyebilir. Burada önemli olan, çizginin nereden çekileceğidir. Örneğin YSK, mutlak butlan kararı sonrasında, yukarıda birinci maddede değindiğimiz konuya, yani son yerel seçimlerin iptal edilmesine ilişkin bir başvuruyu reddetti. Bu kararın gerekçesi henüz yayımlanmadı ancak mutlak butlan kararında yer alan şu ifadeler karşısında YSK’nın “çizgiyi nereden çektiği”ni görmek gerçekten hukuken aydınlatıcı olacak: “CHP’nin 4-5 Kasım 2023 tarihli 38. Olağan Seçimli Kurultayının mutlak butlan (kesin hükümsüzlük) nedeniyle malul olduğunun TESPİTİ ile yapıldığı tarihten itibaren İPTALİNE, CHP’nin 4-5 Kasım 2023 tarihli 38. Olağan Seçimli Kurultayının mutlak butlan (kesin hükümsüzlük) nedeni ile iptaline karar verildiğinden bu tarihten sonra yapılan tüm Olağan ve Olağanüstü Kurultayların ve bu kurultaylarda alınan tüm kararların İPTALİNE...”⁴

BAM’ın bu hükmüne rağmen YSK; “olmayan” ve “hiç olmamış” bir genel başkanın ve “olmayan” ve “hiç olmamış” bir MKYK’nın son yerel seçimlere ilişkin yaptığı iş ve işlemlerin geçerli olduğuna mı karar vermiştir? Bunu YSK’nın gerekçeli kararını okuduğumuzda öğreneceğiz.

Şimdi; CHP yöneticileri, CHP üyeleri, medya yorumcuları, CHP seçmenleri ve vatandaşların büyük çoğunluğu şu soruyu soruyor: Bundan sonra ne olacak?

Mevcut tartışma çerçevesi içerisinde bu soruya cevap vermek çok kolay görünmüyor. CHP içindeki farklı kesimler tarafından farklı senaryolar gündeme getiriliyor. Bu yazının kaleme alındığı sırada, TBMM’de karar sonrası ilk grup toplantısının yapıp yapılmayacağı, bu toplantıya kimin başkanlık edeceği tartışılıyor. Bir de “mazbata” meselesi var. YSK Özgür Özel’in (genel başkanlık) mazbatasını iptal etmedi. Hukuken geçerli olan bu belgeye göre Özgür Özel hala genel başkan. Buna karşılık, Kemal Kılıçdaroğlu’nun elinde de genel başkanlığa dönmesine imkan veren mahkeme kararı var. Mazbataya karşı mahkeme kararı? Hangisini esas alacağız?

⁴ Ankara Bölge Adliye Mahkemesi, 36. Hukuk Dairesi’nin, 2026/658 sayılı ve 21/05/2026 tarihli kararı

Hukuk zemininde kalarak bu sorulara kamuoyunu tatmin edecek cevap vermek mümkün mü; fikrimce değil. Çünkü, Türkiye’de nicedir mahkemeler sorun çözmüyor, sorun yaratıyor. Nihayetinde hukuk, mahkemeler eliyle belirsizliği katmerli hale getiriyor. BAM’ın mutlak butlan kararı bu anlamda fevkalade olumsuz örneklerden biri olarak karşımızda duruyor.

Bilgi Üniversitesi Olayı

Gelelim ikinci olaya: Yukarıda kısaca değindiğim gibi, bir vakıf üniversitesi olan Bilgi Üniversitesi'nin faaliyet izni 22 Mayıs 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 11384 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kaldırıldı. Bu, üniversitenin fiilen kapatılması anlamına geliyordu.

Bilgi Üniversitesi 2019 yılında Can Holding'e geçmiş ve 2025 yılında Can Holding'e karşı başlatılan hukuk süreci sonrasında üniversite TMSF eliyle atanan kayyım tarafından yönetilmeye başlanmıştı. Kamuoyuna yansıyan haberlere göre, faaliyet izninin kaldırılması da bu sürecin devamıydı. Karar, tahmin edilebileceği gibi, kamuoyunda büyük bir tepkiyle karşılandı. Bunun üzerine, 25 Mayıs 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 11387 sayılı yeni Cumhurbaşkanlığı Kararı ile önceki kapatma kararı kaldırıldı. Kısacası Bilgi Üniversitesi üç gün içerisinde bir "yok", bir "var" oldu; daha ne kadar "var" olmaya devam edecek ya da tekrar ne zaman "yok" olacak, meçhul. Peki, bu karara karşı hangi hukuki yollara başvurulabilir, kim sorumlu tutulabilir? Bunun da net bir cevabı yok.

Bir de şunu düşünelim; ya üniversitenin faaliyet iznini kaldıran karar geri alınmasaydı? O zaman ne olurdu? Mezuniyete veya dönemin bitmesine birkaç ay kala sınavlar yapılamaz, yüksek lisans-doktora çalışması yapan öğrenciler tezlerini savunamaz, hatta örneğin yurt dışındaki bir toplantıya katılan bir akademisyen yurda döndüğünde üniversitesini yerinde bulamazdı. Üniversitenin kapalı kaldığı üç gün boyunca tanık olduğumuz gibi, belki üniversitenin önü polis barikatları ile çevrilir, içeriye üniversitenin asıl sahipleri, yani öğrenciler alınmazdı. Bu kadar mağduriyet yetmezmiş gibi, garantör üniversiteye yönlendirilen öğrenciler kendilerine uygun bölüm bulamaz, üstelik yönlendirildikleri üniversite devlet üniversitesi olmasına rağmen, özel üniversite ücretlerini ödemeye devam ederlerdi. Neyse ki, bunların hiçbiri olmadı ama maalesef gelecekte olamayacağının bir garantisi yok.

Bilgi Üniversitesi'ne yönelik bu "kapa-aç" süreci, ilgililer açısından şaşırtıcı ve sarsıcı olduğu kadar anayasal açıdan da hatalıydı. Yasa konusu olması gereken bir işlem, Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılmıştı. Anayasa Mahkemesi (AYM) bu konuda ne diyor, ona bakalım: "Faaliyet izninin kaldırılması, geri alınması mümkün olmayan bir idari işlem niteliğinde olup faaliyet izni kaldırılan vakıf yükseköğretim kurumunun eğitim ve öğretime devam etmesi ya da tekrar başlaması mümkün değildir. Bu bağlamda her ne kadar adı faaliyet izninin kaldırılması olsa bile bu idari işlemin, sonrasında geri alınmasının mümkün olmadığı gözetildiğinde söz konusu idari işlem yükseköğretim kurumunun fiilen kapatılması sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla vakıf yükseköğretim kurumunun kanunla kapatılması gerekirken bu konuda kapatma niteliğinde bir idari işlem tesis edilmesine imkân tanınması, Anayasa'nın 130. maddesine aykırıdır."⁵

Bilgi Üniversitesi'ne ilişkin üç gün sonra verilen "faaliyete devam" kararı, toplumsal tepkiler yüzünden mi, yoksa anayasaya aykırı olduğu için mi geri alındı, bilinmez. Keşke ikincisi olsa!

Hukuki Güvenlik mi?

Demokratik rejimlerin "olmazsa olmaz" ilkelerinden biri olan "Hukuk Devleti" ilkesi, içerisinde çok önemli bir alt-ilkeyi ya da unsuru barındırır; "hukuki güvenlik". Yukarıda kısaca

⁵ AYM, E. 2020/55, K. 2023/228, KT. 28/12/2023.

değindiğimiz iki karar Türkiye'deki anayasal düzenin işleyişi ve hukuki güvenliğin geldiği nokta hakkında çok şey söylüyor.

“Hukuki güvenlik” veya “hukuk güvenliği”, hukuk düzeni açısından “öngörülebilirlik” ve “belirlilik” gerektirir. AYM, Hukuk Devleti ilkesi bağlamında verdiği birçok kararda, bireylerin hukuk kurallarının ne anlama geldiğini ve hangi sonuçları doğuracağını makul biçimde önceden bilmeleri gerektiğine vurgu yapar. Bir başka ifadeyle, bireyler yaşam projelerini şekillendirirken hukuk düzeninin kendilerine tanıdığı olanakları ve koyduğu yasakları bilmeli ve ona göre hareket etmelidir. Hukuk kuralları öngörülebilir ve belirli olmadığı takdirde toplumsal yaşamın bireyler açısından güvenli bir biçimde devam etmesi mümkün olmaz.

Dönelim bu yazının konusu olan iki karara:

Kamuoyunda süregiden hararetli tartışmaların olumsuz anlamda iki önemli sonucu var: Birincisi, böylesine uzmanlık gerektiren konuların bu kadar yoğun ve kapsamlı bir biçimde tartışılması, vatandaşlarda ciddi bir “apati”nin, yani ilgisizliğin, tepkisizliğin ortaya çıkmasına sebep olabilir. Güç hayat koşulları altında ezilen “yorgun” kitleler, bir yerden sonra olan bitene karşı kayıtsız kalabilir. Söylemeye gerek yok; vatandaşın kamusal hayata sırtını dönmesi, demokratik rejimler açısından felaketin başlangıcı olur.

İkincisi ve belki çok daha önemlisi, sonu gelmeyen bu tartışmalar, polemikler ve toplumun geneline hakim olan kafa karışıklığı, Türkiye’de gittikçe derinleşen çok büyük bir sorunu gölgeliyor: Türkiye’de hukuk devleti çöküyor. Vatandaşlar önünü göremiyor, yarın ne olacağını kestiremiyor. Bu bağlamda, belki de asıl endişe edilmesi gereken şey, gelecek seçimlerin akıbeti olmalı. Ülkenin en büyük muhalefet partisinin seçim yarışının dışında bırakılmak istendiği ve seçim güvenliğinin tehlikeye düşme ihtimalinin olduğu bir ortamda serbest ve adil seçimlerden söz etmek mümkün olabilir mi?

Belirsizlik korkunun, korku kaosun çocuğudur. Türkiye, bu sarmalın içine çekilmemeli...